

161. Ervaringen met eenmaal daags melken

Ton Spijkerman en Ria Duiven (biologische melkveehouderij in Wapserveen) zijn op hun bedrijf zoekende naar een verbetering van de arbeidsefficiëntie.

Melken bepaalt voor een groot deel de arbeidsdruk binnen een bedrijf, eenmaal daags melken biedt de mogelijkheid om de koeien op een zelf te bepalen tijdstip te melken. De vrijkomende tijd kan elders op het bedrijf of aan het gezin worden besteed.

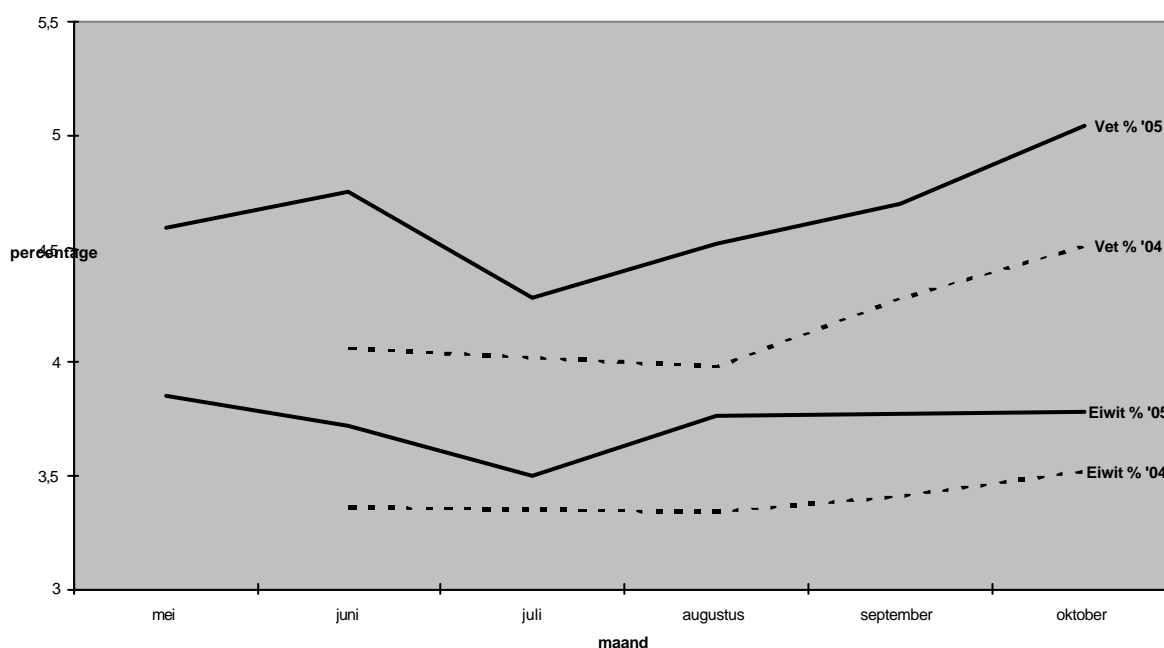
In Engeland en Nieuw-Zeeland zijn al goede ervaringen met eenmaal daags melken bekend. Echter vaak met lagere melkproducties dan men in Nederland gewoon is. Zo rond de 4.000 – 5.000 kg. In Nederland zijn nog maar weinig ervaringen met eenmaal daags melken bekend.

Dit was voor Ton de reden om hier zelf mee aan de slag te gaan. Ton is 22 april 2005 gestart met eenmaal daags melken, hij is op deze datum hiermee begonnen omdat er relatief veel oudmelkte koeien waren en omdat de koeien onbepaald buiten konden weiden, hierdoor konden ze geen melk meer uitliggen in de boxen, waardoor de infectiedruk lager was.

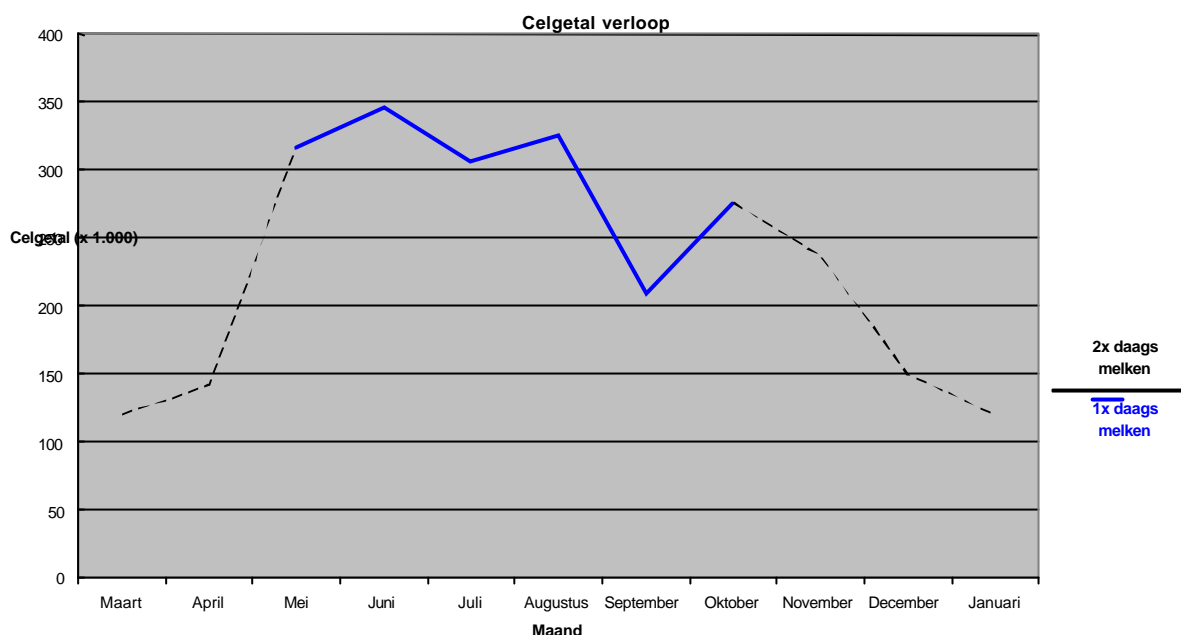
In dezelfde week is Ton ook gestopt met de verstrekking van krachtvoer, de koeien kregen enkel nog wat lokbrok in de melkstal. De effecten waren gelijk merkbaar, de koeien gingen minder melk produceren met hogere gehalten. Zie figuur 1 voor effecten op vet- en eiwitgehalte.

Ook het tank-celgetal steeg van 120.000 naar 300.000 cellen, met name veroorzaakt door de Holstein koeien, de Montebeliarde koeien hadden hier minder last van. Opvallend genoeg ging de stijging in celgetal niet gepaard met meer klinische mastitis. Zie figuur 2 voor celgetal ontwikkeling. Wat verder opviel was de geringe invloed van het eenmaal daags melken op de productie bij de oudmelkte koeien, bij de verse koeien was het effect echter des te groter (mede door de afwezigheid van krachtvoer). De door Ton ervaren voor- en nadelen ervaren waren

Figuur 1 Verloop van vet- en eiwit gehalte over 2004 en 2005

Figuur 2 celgetal verloop van maar 2004 tot en met januari 2005

Nadelen

Je mist je topproductie in het begin van de lactatie
 Melkgift daalde van 6.200 kg naar 4.900 kg per koe per jaar
 Celgetal stijgt
 Koeien liggen melk uit, met name de Holsteins

Voordelen

Het krachtvoerconsumptie is verminderd van 1.600 kg over 2004, naar 550 kg over het gehele jaar 2005, waarvan het meeste nog in de maanden januari t/m april verstrekt werd
 Koeien beter in conditie, allemaal vlees, géén vet
 Glanzende koeien
 Verbeterde tussenkalf tijd (TKT), door de eigen stier komen TKT van 10 maanden voor
 Hoger vet en eiwit percentage
 Je kun 's avonds doorwerken in plaats van te melken, met name bij het inkuielen is dit handig
 Meer tijd voor het gezin!

Uiteindelijk is Ton eind oktober gestopt met het experiment, omdat het quotum niet vol gemolken zou worden en de verlease prijs laag was, hierdoor zou het financieel teveel kosten. Voor andere veehouders die willen beginnen met eenmaal daags melken heeft Ton de volgende tips:
 Begin bij de overgang van de stal- naar de weideperiode, dit voorkomt melk uitliggen in de boxen
 Dit is tevens het begin van het quotumjaar, je kunt dan op tijd inspelen op een eventuele melkproductiedaling, door meer koeien te houden of door melk te verleasen.
 Houdt langzaam melkende koeien aan, in verband met het uitliggen van melk.
 Verstrek weinig tot geen krachtvoer
 Een afkalfpiek in het najaar heeft de voorkeur, je kunt dan een deel van het jaar, als de koeien net gekalft hebben en op stal staan tweemaal daags melken, en later tijdens de weideperiode overgaan op eenmaal daags melken.
 Verkoop je Holstein koeien, montebeliardes geven een geringere melkproductie daling en een beter celgetal.

Frank Lankhorst en Ton Spijkerman
 f.lankhorst@louisbolk.nl